

**Krzysztof Marek Kiełpiński**

Akademia Jagiellońska w Toruniu  
ORCID: 0000-0001-8168-2514

**POWSTANIE I DZIAŁALNOŚĆ FUNDACJI ŚWIĘTEGO JÓZEFA  
KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI – ODPOWIEDŹ  
KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO W POLSCE NA ZJAWISKO  
WYKORZYSTANIA SEKSUALNEGO MAŁOLETNIICH****Wprowadzenie**

Przestępstwa *delicta contra mores* we wspólnocie Kościoła doczekały się wielu opracowań. Na wstępie warto zaprezentować różne dane, aby przekonać się, z jakim zjawiskiem mamy do czynienia. Przyjrzyjmy się różnym statystyką. W Polsce powołano Państwową Komisję do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletnich poniżej lat 15. Opublikowała ona trzy raporty w latach 2021–2023, w których umieszczono statystyki z uwzględnieniem różnych kryteriów (płeć, wiek, miejsce zamieszkania itd.)<sup>1</sup>. Dotyczyły one jedynie przestępstw pedofilii; raport pomijał zachowania związane efebofilią – czyli pociąganiem do osób dorastających. Należy podkreślić, że efebofilia nie jest karana przez polski Kodeks karny, natomiast jest penalizowana w prawie kanonicznym. Na podstawie danych zawartych w pierwszym raporcie w Polsce 93% pokrzywdzonych stanowiły dziewczynki, natomiast 7% chłopcy. W 191 przypadkach ustalono wiek osoby pokrzywdzonej. Najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 13–15 lat – 49%, dzieci w wieku 7–12 lat – 41%, dzieci w wieku 4–6 lat – 8% oraz

---

<sup>1</sup> Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnego małoletnich poniżej 15, dalej PKDP, *Pierwszy Raport Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej 15*, Warszawa 2021, [https://pkdp.gov.pl/wp-content/uploads/2021/08/Raport\\_PKDP.pdf](https://pkdp.gov.pl/wp-content/uploads/2021/08/Raport_PKDP.pdf) 7.2. 2024); PKDP, *Drugi Raport Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej 15*, Warszawa 2022, <https://pkdp.gov.pl/wp-content/uploads/2022/12/raport-drugi-www-1.pdf> (7.02.2024).

dzieci do lat 3 – 1%. W drugim raporcie dane pokazały, że na 122 sprawy, które wpłynęły do Komisji, w przypadkach pokrzywdzonymi były dziewczynki, 78% zaś chłopcy. Przyjmując kryterium wieku: w 69% przypadkach ofiary były w wieku 11–15 lat, w 22% to dzieci w wieku 7–11 lat, w 6% – dzieci w wieku 4–6 lat, natomiast 3% stanowią dzieci do 3 lat. Badania pokazały, że zjawisko pedofilii dotyka dzieci w różnym wieku, jest niezależne od płci oraz jest obecne w wielu środowiskach, w tym również w społeczności Kościoła katolickiego.

Zdaniem M. Saja obecnie tematyka molestowania małoletnich przez duchownych Kościoła katolickiego w Polsce cieszy się dużym zainteresowaniem opinii publicznej. Należy podkreślić, że takie sytuacje nigdy nie powinny wystąpić, ale niestety rzeczywistość jest zgoła inna<sup>2</sup>. Nad przywołaną kwestią zaczęły się pochylać mass media, zaś produkcje grupy medialnej Discovery czy filmy braci Sekielskich<sup>3</sup> pokazały skalę tego problemu w Kościele. Opublikowano wiele książek, w których autorzy podkreślali, że pedofilia to najważniejszy problem Kościoła na świecie i w Polsce<sup>4</sup>. Chciano w ten sposób nie tylko pokazać dramat ofiar oraz skalę istniejącego problemu, ale przede wszystkim przedstawić hierarchów w Polsce jako bezdusznych i obojętnych na krzywdy ofiar. Trzeba w tym kontekście zdecydowanie powiedzieć, iż Kościół w Polsce nigdy nie był obojętny na cierpienia, jakich doświadczyły dzieci i młodzież. Biskupi w Polsce poza określeniem procedur oraz stworzeniem systemu prawnego podjęli różne działania, które miały na celu zapewnić małoletnim pomoc i wsparcie. Celem tego opracowania będzie ukazanie jednej z takich inicjatyw – Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski. Jak zostało określone w jej statucie: „Misją Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski jest ochrona dzieci i młodzieży we wspólnocie Kościoła katolickiego oraz budowanie efektywnych struktur pomocy wspierających uzdrowienie osób zranionych i zapobieganie kolejnym przestępstwom wykorzystania seksualnego”<sup>5</sup>. Artykuł będzie przybliżał powstanie Fundacji i jej działalność na rzecz ochrony małoletnich w Kościele.

---

<sup>2</sup> M. Saj, *Działania Kościoła w Polsce na rzecz ochrony małoletnich*, „Prawo Kanoniczne” 2020, vol. 63, nr 2, s. 153.

<sup>3</sup> <https://sekielscy.pl/artykuly/filmy-dokumentalne> (20.05.2022). Tomasz i Marek Sekielscy opublikowali dwa filmy: *Tylko nie mów nikomu* 11 maja 2019 r. oraz *Zabawa w chowanego* 16 maja 2020 r.

<sup>4</sup> M. D’Antonio, *Grzechy śmiertelne. Przestępstwa seksualne i epoka skandalu w Kościele katolickim*, Warszawa 2018; A. Nowak, S. Obirek, *Gomora*, Warszawa 2021; A. Nowak, M. Szwczyk-Nowak, *Żeby nie było zgorzsenia. Ofiary mają głos*, Warszawa 2021; F. Giansoldati, *Demon w Watykanie. Legioniści Chrystusa i sprawa Maciela*, Warszawa 2018.

<sup>5</sup> Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Misja*, <https://fsj.org.pl/misja> (20.05.2022).

## Przyczyny powstania Fundacji Świętego Józefa

Medialne doniesienia w związku z wykorzystaniem małoletnich przez duchownych w Kościele katolickim w Polsce otworzyły szczególną debatę. Większość – publicyści, komentatorzy życia społecznego, biskupi, politycy – była zgodna, że problem trzeba rozwiązać, aby w przyszłości nie miały miejsca nowe przypadki. Przeciwnicy Kościoła zabierali głos, stworzyli wiele inicjatyw i projektów<sup>6</sup>. Opisywana kwestia była poruszana na wykładach i panelach dyskusyjnych<sup>7</sup>. Pojawienie się tego typu argumentów przyczyniło się do powstania Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu w Polsce. W głównej mierze głosy przeciwników były poświęcone odpowiedzialności materialnej i cywilnej (solidarnej lub indywidualnej) duchownych oraz biskupów za wykorzystanie seksualne dzieci i młodzieży.

W 2013 r. po raz pierwszy w Polsce rozpoczął się proces o odszkodowanie za wykorzystanie seksualne 12-letniego chłopca. Przystępstwa tego dokonał ksiądz z diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Strona pokrzywdzona domagała się kwoty 200 tys. złotych tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia od diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej oraz formy przeprosin na łamach lokalnej prasy<sup>8</sup>. W 2015 r. w Warszawie pozew skierował były wychowanek ośrodka wychowawczego prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Boromeuszek w Zabrze o zapłatę 1 mln złotych oraz dożywotniej renty w kwocie 2500 złotych na skutek działań s. Agnieszki F. Powód zarzucał pozwanej, że był bity, poniżany oraz gwałcony przez wychowanków, a skargi, które wnosił, nie wywoływały żadnej reakcji u władz ośrodka zarządzanego przez s. Agnieszkę F.<sup>9</sup> Przełomowy w tym zakresie jest wyrok z 2 października 2018 r. Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, który rozpatrywał sprawę powódki żądającej od Towarzystwa Chrystusowców 1 mln złotych zadośćuczynienia i 800 złotych dożywotniej renty. Sąd w uzasadnieniu wskazał, że odpowiedzialność kościelnej osoby prawnej w zakresie prawa cywilnego jest taka sama jak Skarbu Państwa<sup>10</sup>.

---

<sup>6</sup> Fundacja „Nie lękajcie się”, *Raport Fundacji na temat pedofilii wraz z mapą popelnionych przestępstw nadużyć seksualnych przez duchownych*, [http://nielekajciesie.org.pl/wp-content/uploads/2019/03/Report\\_POLISH.pdf](http://nielekajciesie.org.pl/wp-content/uploads/2019/03/Report_POLISH.pdf) (13.06.2019); <https://mapakoscielnejpedofilii.pl/> (20.05.2022). W Polsce wiele kontrowersji wywołał film *Kler*, który poruszał tematy związane z moralnością i obyczajnością duchownych oraz biskupów.

<sup>7</sup> D. Długosz, *PiS wykorzysta wszystkie wpadki w kampanii wyborczej? Co wyniknie z Campusu Polska Przyszłości*, 1.09.2021, <https://www.newsweek.pl/polska/polityka/campus-polska-przyszlosci-klopoty-nitrasy/by9rljc> (20.05.2022); Radio Puls, *To jak to jest z tym „pilowaniem katolików”?* *Nitras tłumaczy: Taka jest wola Polaków*, 31.01.2022, <https://niezalezna.pl/428168-to-jak-to-jest-z-tym-pilowaniem-katolików-nitras-tłumaczy-taka-jest-wola-polaków> (20.05.2022).

<sup>8</sup> <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/853334,proces-o-odszkodowanie-za-pedofilie-diecezja-koszalinsko-kołobrzeska-zaplaci-200-tys-zl-odszkodowania.html> (27.07.2022).

<sup>9</sup> <https://www.rp.pl/kraj/art16263791-dzieciocy-dramat-za-krata-osrodka> (27.07.2022).

<sup>10</sup> Wyrok SA w Poznaniu z dnia 2 października 2018 r., sygn. I ACa 539/18, LEX nr 2593664: „Przypisanie odpowiedzialności kościelnym osobom prawnym za nadużycia seksualne

Podczas audycji w radiu Tok FM rzecznik praw obywatelskich A. Bodnar stwierdził, że „jednak, jeśli chodzi o odpowiedzialność cywilną, mówienie, że Kościół to nie fabryka i nie będzie odpowiadał, jest nie na miejscu”<sup>11</sup>. W dalszej części swojej wypowiedzi wyraźnie zaznaczył, że księża są funkcjonariuszami Kościoła, a wskutek tego za czyny niedozwolone powstałe z winy jednostki i winy w nadzorze powinna ponosić odpowiedzialność również kościelna osoba prawna<sup>12</sup>. Swoje stanowisko wyrazili także profesorowie prawa, m.in. M. Płatek, E. Łętowska oraz M. Nestorowicz.

M. Płatek wskazała, że „Kościół ma wpływ na swoich pracowników, przygotowuje ich do pracy, a w konsekwencji odpowiada za krzywdy przez nich wyrządzone, a ksiądz bez sutanny lub koloratki to nadal duchowny, który jest reprezentantem Kościoła”<sup>13</sup>. E. Łętowska stwierdziła, że odpowiedzialność w nadzorze dotyczy konkretnych kościelnych osób prawnych. Według niej nie tylko sprawca jest odpowiedzialny za czyn niedozwolony, ale ponoszą odpowiedzialność również struktury. Argumentuje to tym, że kto działa w tych strukturach, działa w ich ramach i na ich rzecz. E. Łętowska postawiła tezę, że każda próba zwolnienia od odpowiedzialności kościelnych osób prawnych to brak przejścia drogi ewolucji, która dokonywała się w Polsce i Europie w drugiej połowie XX w.<sup>14</sup> Natomiast według M. Nestorowicza kościelna osoba prawna może odpowiadać za czyny niedozwolone w postaci nadużyć seksualnych duchownych z art. 415<sup>15</sup>, art. 416<sup>16</sup>, art. 429<sup>17</sup> oraz

---

księdza, należącego do określonej osoby prawnej kościoła katolickiego, możliwe jest także wówczas, gdy przełożeni tej jednostki nie wiedzieli o tych nadużyciach, nie tolerowali ich, jak też nie podejmowali działań mających na celu ukrycie niewłaściwego postępowania księdza. Nie można przyjmować, że decydującym kryterium rozgraniczenia przypadków, czy do wyrządzenia pokrzywdzonej szkody przez księdza doszło przy wykonywaniu powierzonych księdzu czynności, czy też przy okazji ich wykonywania, jest wyłącznie okoliczność, w czyim interesie działał podwładny”. Złożona kasacja do SN została odrzucona w 2020 r. Wyrok SA stał się prawomocny i podlegał wykonaniu. B. Rakoczy, *Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 2 października 2018 r. Sygn. akt IACA 539/18*, „Przegląd Prawa Wyznaniowego 2019, nr 11, s. 331–341.

<sup>11</sup> Por. wypowiedź A. Bodnara w radiu TOK FM z 27 września 2013 r. Szerzej na ten temat: A. Głowacka, *Odpowiedzialność osób prawnych Kościoła katolickiego za czyny niedozwolone*, „Acta Erasmiana” 2015, nr 9, s. 137–156.

<sup>12</sup> *Ibidem*, s. 140.

<sup>13</sup> M. Płatek, *Jest odpowiedzialność cywilna Kościoła za księży*, <http://www.lex/czytaj/-artykuł> (26.03.2013).

<sup>14</sup> E. Łętowska, *Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez księży*, „Państwo i Prawo” 2015, z. 3, s. 6–20.

<sup>15</sup> Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. 1964, nr 16, poz. 93, art. 415): „Kto z własnej winy wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia”.

<sup>16</sup> Art. 416 k.c.: „Osoba prawna jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu”.

<sup>17</sup> Art. 429 k.c.: „Kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy

art. 430<sup>18</sup> k.c. Zdaniem eksperta polski sędzia ma więc lepsze podstawy do orzekania w tych sprawach aniżeli np. sędzia amerykański i nie ma potrzeby stwarzać szczególnej regulacji, która mogłaby odnosić się tylko do czynów przyszłych<sup>19</sup>.

Kończąc ten wątek, warto przywołać myśl A. Głowackiej. Podkreśla ona, że kościelne osoby prawne i inne związki wyznaniowe są podobne do publicznych osób prawnych. Zakres odpowiedzialności w tym przypadku jest szeroki. W jej opinii zwierzchnik powinien odpowiadać solidarnie razem ze sprawcą czynu niedozwolonego<sup>20</sup>. W związku z tym należy odnieść się do wypowiedzi J. Frąckowiaka, który zauważa, że nie można porównywać kościelnych osób prawnych z publicznoprawnymi osobami prawnymi. Zaliczanie jednej grupy do drugiej budzi pewną wątpliwość prawną, ponadto nie można bezkrytycznie stawiać na równi sprawcy z osobą, która reprezentuje kościelną osobę prawną. Niestety, wspomniany autor nie wyjaśnia, na czym ta wątpliwość polega<sup>21</sup>.

W ramach toczącej się dyskusji nad odpowiedzialnością kościelnych osób prawnych swoje stanowisko wyrazili również W. Lis<sup>22</sup>, H. Pietrzak<sup>23</sup>, J. Taczowska-Olszewska<sup>24</sup> oraz J. Kondek<sup>25</sup>. Ponadto Sąd Najwyższy 31 marca 2020 r. doprecyzował orzecznictwo w tym obszarze<sup>26</sup>. Decyzja ta wywołała dyskusje wśród ekspertów z prawa cywilnego. Przeprowadzili oni szczegółową analizę

---

w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności”.

<sup>18</sup> Art. 430 k.c.: „Kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonych jej czynności”.

<sup>19</sup> M. Nestorowicz, *Odpowiedzialność cywilna Kościoła katolickiego za molestowanie małoletnich przez księży (prawo USA i prawo polskie)*, „Przegląd Sądowy” 2014, vol. 23, nr 1, s. 8.

<sup>20</sup> A. Głowacka, *Odpowiedzialność osób...*, s. 137–139.

<sup>21</sup> J. Frąckowiak, *System prawa prywatnego [w:] Prawo cywilne – część ogólna*, t. I, Warszawa 2012, s. 1183–1184.

<sup>22</sup> W. Lis, *Odpowiedzialność kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez członków duchowieństwa [w:] (Nie)odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez osoby duchowne*, red. P. Sobczyk, Warszawa 2022, s. 9–21.

<sup>23</sup> H. Pietrzak, *Odpowiedzialność odszkodowawcza kościelnych osób prawnych za czyny przestępne popełnione przez ich członków [w:] (Nie)odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez osoby duchowne*, red. P. Sobczyk, Warszawa 2022, s. 35–58.

<sup>24</sup> J. Taczowska-Olszewska, *Odpowiedzialność odszkodowawcza kościelnych osób prawnych za czyny przestępne popełnione przez ich członków. Uwagi na tle stosowania art. 430 Kodeksu cywilnego [w:] (Nie)odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez osoby duchowne*, red. P. Sobczyk, Warszawa 2022, s. 85–106.

<sup>25</sup> J. Kondek, *W sprawie wykładni pojęcia „przy wykonywaniu czynności” na gruncie art. 430 k.c.*, „Forum Prawnicze” 2019, nr 1, s. 17–38.

<sup>26</sup> Wyrok SN z dnia 31 marca 2020 r., sygn. II CSK 124/19, LEX nr 2978466.

prawną art. 429 i art. 430 k.c. Doprowadziła ich ona do różnych wniosków. Zdaniem W. Lisa odpowiedzialność kościelnej osoby prawnej nie może prowadzić do automatyzmu w zakresie przerzucania ekonomicznych skutków wynikających z odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę tylko dlatego, że w jej strukturze są umiejscowione określone osoby<sup>27</sup>. H. Pietrzak podkreśliła, że struktury Kościoła nie można traktować jak osoby korporacyjnej<sup>28</sup>. W orzeczeniu z 31 marca 2020 r. Sąd Najwyższy zastosował własną wykładnię, która pozostaje poza jego kompetencją<sup>29</sup>. Brak kompetencji w tym obszarze wskazywał już Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 8 stycznia 2008 r. (sygn. II GSK 287/07), w którym uznał, że Kodeks Prawa Kanonicznego jest autonomicznym prawodawstwem Kościoła rzymskokatolickiego i jako taki nie stanowi źródła prawa powszechnie obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej – stąd nie może go badać i dokonywać na jego postawie ustaleń dogmatycznych organ państwowy<sup>30</sup>.

Odpowiedź hierarchów na argumenty była stopniowa. Przygotowano system przepisów prawa, który określał procedurę wyjaśniania przestępstw wykorzystania seksualnego, oraz wskazano zasady udzielania wsparcia i pomocy pokrzywdzonym<sup>31</sup>. Ponadto w każdej diecezji powstały zasady ogólne i szczegółowe dotyczące zachowań duchownych, zakonników oraz ludzi Kościoła wobec osób małoletnich<sup>32</sup>. W wielu diecezjach biskupi wydali listy pasterskie, w których

<sup>27</sup> W. Lis, *Odpowiedzialność kościelnych...*, s. 30.

<sup>28</sup> H. Pietrzak, *Odpowiedzialność odszkodowawcza...*, s. 57.

<sup>29</sup> A. Mezglewski, *O nieistnieniu zasady odpowiedzialności zwierzchników kościelnych za szkody deliktowe wyrządzone przez zakonnego nauczyciela religii w oparciu o zobowiązania wynikające ze ślubów posłuszeństwa. Rozważania na tle wyroku z dnia 31 marca 2020 r. (II CSK124/19) [w:] (Nie)odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez osoby duchowne*, red. P. Sobczyk, Warszawa 2022, s. 65–84.

<sup>30</sup> Wyrok NSA z dnia 8 stycznia 2008 r., sygn. II GSK 286/07, OSP 2009, nr 2, poz. 18.

<sup>31</sup> Konferencji Episkopatu Polski, *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia*, 7–8.10.2014, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2015, nr 27, s. 39–49.

<sup>32</sup> I. Smagliński, *Stanowisko rzecznika biskupa pelplińskiego w sprawie nadużyć osób duchownych wobec dzieci*, 3.10.2018, <https://cod.ignatianum.edu.pl/component/content/article/10-episkopatu/99-stanowisko-rzecznika-biskupa-pelplińskiego-w-sprawie-nadużyć-osób-duchownic-h-wobecdzieci.html?Itemid=109> (29.01.2020); J. Dohnalik, *Oświadczenie delegata Biskupa Polowego ds. ochrony dzieci i młodzieży*, 20.09.2018, <https://cod.ignatianum.edu.pl/component/content/article/10-episkopatu/53-oświadczenie-delegata-biskupa-polowego-ds-ochrony-dzieci-i-łodzieży.html?Itemid=109> (29.01.2020); P. Borowski, *Komunikat Rzecznika Kurii Diecezjalnej Toruńskiej*, <https://diecezja-torun.pl/Artykuly/View/2383/komunikat> (13.03.2020); *Konferencja o ochronie małoletnich w praktyce diecezji plockiej*, 17.09.2018, <https://www.diecezja-plocka.pl/dla-wiernych/aktualnosci/2018/092018/konferencja-o-ochronie-maloletnich-w-praktyce-diecezji-plockiej> (27.01.2020); M. Saj, *Działania Kościoła...*, s. 163–166; W. Śmigiel, *Dekret ogólny dotyczący ochrony dzieci i młodzieży w Diecezji Toruńskiej*, 22.10.2019, „Kurenda” 2019, nr 27, s. 1–15; J. Jeziński, *Zasady ochrony dzieci i młodzieży w praktyce wychowawczo-*

poruszali tematykę ochrony małoletnich w Kościele<sup>33</sup>. W 2013 r. został powołany koordynator ds. ochrony dzieci i młodzieży Konferencji Episkopatu Polski i Centrum Ochrony Dzieci<sup>34</sup>. Biskupi powierzyli sprawowanie tej funkcji A. Żakowi SJ. W 2014 r. rozpoczęto działalność, która w głównej mierze skupiła się na dwóch wymiarach: szkoleniowym i wychowawczym. W ramach działalności szkoleniowej opracowano programy prewencji oraz określono zasady dobrych praktyk dla środowisk formacyjnych, duszpasterskich i wychowawczych. Działalność wychowawcza była skupiona na niesieniu pomocy w wymiarach pedagogicznym, psychologicznym i duchowym. Ponadto wiele miejsca poświęcono tematyce prewencji oraz walki z wykorzystaniem seksualnym dzieci i młodzieży. Dzięki działalności koordynatora powstało Centrum Ochrony Dziecka przy Akademii Ignatianum w Krakowie<sup>35</sup>.

W 2019 r. biskupi w Polsce powołali delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. ochrony dzieci i młodzieży. Wyrazili wolę, aby funkcję tę objął abp W. Polak, metropolita gnieźnieński i Prymas Polski<sup>36</sup>. Ich decyzja wynikała z troski o dzieci i młodzież, ale w głównej mierze o osoby skrzywdzone. Głównym zadaniem delegata miało być wzmocnienie głosu Kościoła w Polsce na temat ochrony dzieci i młodzieży, a także pomocy i wsparcia ofiar wykorzystania seksualnego. Działania abp. W. Polaka były wspierane przez Biuro Delegata, które miało też określone zadania. Do najważniejszych należy zaliczyć: udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym, koordynowanie zasad prewencji w wymiarze praktycznym i teoretycznym na poziomie diecezjalnym oraz krajowym, ponadto budowanie pozytywnego obrazu instytucji Kościoła katolickiego oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w społecznościach

---

*duszpasterskiej w Archidiecezji Gdańskiej*, 25.08.2020, Gdańsk 2020, s. 1–27; W. Polak, *Wytyczne dotyczące ochrony dzieci i młodzieży w archidiecezji gnieźnieńskiej*, 9.04.2019, Gniezno 2019, s. 1–78; J. Tyrawa, *Zasady ochrony osób małoletnich i bezradnych w Diecezji Bydgoskiej*, Bydgoszcz 2019, s. 1–31; R. Kamiński, *Normy ochrony dzieci i młodzieży oraz zasady praktyk duszpasterskich w Diecezji Warszawsko-Praskiej*, Warszawa 2018, s. 1–16; T. Wojda, J. Stepnowski, P. Sawczuk, *Wytyczne dotyczące ochrony dzieci i młodzieży w Metropolii Białostockiej*, 1.07.2020, Białystok 2020, s. 1–45. Wymienione dokumenty stanowią przykład działań biskupów w diecezjach. Od 2022 r. wszystkie diecezje w Polsce mają opublikowane na swoich stronach internetowych wytyczne w sprawie ochrony dzieci i młodzieży.

<sup>33</sup> M. Saj, *Działania Kościoła...*, s. 164–167.

<sup>34</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Delegat KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży*, <https://ochrona.episkopat.pl/koordynator> (14.03.2020).

<sup>35</sup> A. Żak, *Centrum Ochrony Dziecka na rzecz ochrony małoletnich przed wykorzystywaniem seksualnym przez niektórych duchownych*, <https://episkopat.pl/centrum-ochrony-dziecka-na-rzecz-ochrony-maloletnich-przed-wykorzystywaniem-seksualnym-przez-niektorych-duchownych/> (14.03.2020).

<sup>36</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Uchwała nr 25/382/2019 z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie powołania Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży*, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2019, nr 31, s. 158.

parafialnych i ośrodkach wychowawczych prowadzonych przez diecezje oraz zakony<sup>37</sup>. Należy podkreślić, że w wymiarze organizacyjnym dominowały następujące formy: warsztaty, konferencje, debaty oraz kursy dla duszpasterzy i osób pracujących z małoletnimi.

W odpowiedzi na zmieniające się przepisy prawa kanonicznego biskupi powołali w diecezjach delegatów ds. ochrony dzieci i młodzieży. Według P. Majera nie należy wyciągać wniosków, że jest to jedyny skutek listu *motu proprio Vos estis lux mundi* papieża Franciszka<sup>38</sup>. Rola delegatów w diecezjach była różna. Najczęściej byli to duchowni, którzy mieli przyjmować zgłoszenia o wykorzystaniu seksualnym małoletniego przez osobę duchowną. Ponadto organizowali oni pomoc psychologiczną i duszpasterską oraz prawną ofierze przestępstw (*delictum contra mores*). Obowiązkiem biskupa diecezjalnego było zgłosić do Nuncjatury Apostolskiej w Polsce osobę pełniącą funkcję delegata w diecezji oraz podać jej dane kontaktowe. Ponadto na diecezjalnych stronach internetowych należało umieścić dane personalne oraz dane do kontaktu. M. Saj przypomina, że umieszczona informacja powinna zawierać imię i nazwisko delegata, bezpośredni telefon, adres e-mailowy oraz adres umożliwiający bezpośrednie spotkanie ofiary<sup>39</sup>. Kolejną inicjatywą podjętą przez Konferencję Episkopatu Polski było powołanie Fundacji Świętego Józefa.

## Powstanie Fundacji Świętego Józefa

Fundacja Świętego Józefa powstała 9 października 2019 r.<sup>40</sup> Konferencja Episkopatu Polski powołała ją do istnienia 8 października 2019 r. na mocy uchwały nr 16/384/2109. Uchwała ta zawierała podstawy prawne, na bazie których nowo powstała Fundacja miała prowadzić swoją działalność<sup>41</sup>. Fundusz założycielski stanowił 2 500 000 złotych, który to wkład wniosła Konferencja

---

<sup>37</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Uchwała nr 32/383/2019 z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie utworzenia Biura Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży*, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2019, nr 31, s. 250.

<sup>38</sup> Franciszek, List apostolski *motu proprio Vos estis lux mundi*, 9.05.2019, [https://www.vatican.va/content/francesco/pl/motu\\_proprio/documents/papa-francesco-motu-proprio20190507\\_vos-estis-lux-mundi.html](https://www.vatican.va/content/francesco/pl/motu_proprio/documents/papa-francesco-motu-proprio20190507_vos-estis-lux-mundi.html), wersja polska (14.02.2021); P. Majer, *Nowelizacja wytycznych*, <https://episkopat.pl/nowelizacja-wytycznych-episkopatu/> (17.03.2020).

<sup>39</sup> M. Saj, *Działania Kościoła...*, s. 172–173.

<sup>40</sup> Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Historia*, <https://fsj.org.pl/historia> (23.05.2022).

<sup>41</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Statut Konferencji Episkopatu Polski*, 10.03.2009, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2009, nr 15, s. 14–19; ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. 2018, poz. 1491); ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 2019, poz. 1347); M. Stępień, *Pozycja prawna Konferencji Episkopatu Polski*, Łomża 2014, s. 179–189.



Episkopatu Polski. Hierarchowie upoważnili bp. A.G. Mizińskiego, sekretarza generalnego Konferencji Episkopatu Polski, do reprezentowania w zakresie wykonywania uchwał dotyczących spraw Fundacji, w szczególności do podpisania w imieniu Fundatora oświadczenia w formie aktu notarialnego o ustanowieniu tejże Fundacji<sup>42</sup>. Tego samego dnia podjęto kolejną uchwałę nr 19/384/2019 w sprawie powołania członków pierwszego zarządu Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski. Zostali nimi: pani M. Titaniec oraz ks. T. Michalik<sup>43</sup>. 10 października 2019 r. do Fundacji zgłosiła się pierwsza osoba pokrzywdzona na skutek wykorzystania seksualnego. Z kolei podczas 385. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się 18 i 21 listopada tego samego roku w Częstochowie, opracowano statut Fundacji oraz powołano osoby do Rady. Statut składał się z jedenastu części i został zatwierdzony przez biskupów<sup>44</sup>. Rada Fundacji składała się z siedmiu osób. Jej przewodniczącym został abp W. Polak – Prymas Polski i zarazem delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. ochrony dzieci i młodzieży, wiceprzewodniczącym bp A.G. Miziński – sekretarz generalny Konferencji Episkopatu Polski, członkami Rady Fundacji: dr A. Żak SJ, dr M. Skórzewska-Amberg, R. Fidura, ks. dr hab. P. Majer, prof. UPJPII, oraz M. Erenc<sup>45</sup>.

7 stycznia 2020 r. Fundacja Świętego Józefa została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego – tym samym została jej nadana osobowość prawna w systemie prawa państwowego<sup>46</sup>. 28 stycznia 2020 r. zebrała się Rada Fundacji, która podczas posiedzenia przyjęła Regulamin Zarządu Fundacji, co umożliwiło rozpoczęcie przez niego prac. 3 lutego 2020 r. przedstawiciele Fundacji zwołali briefing prasowy z mediami katolickimi, a 18 lutego zorganizowali w Warszawie pierwsze spotkanie z koordynatorami diecezjalnymi<sup>47</sup>. Fundacja w ten sposób podjęła współpracę ze wszystkimi diecezjami w Polsce. 2 czerwca 2020 r. opracowano Regulamin Rady Fundacji, natomiast 27 sierpnia Konferencja Episko-

---

<sup>42</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Uchwała nr 16/384/2019 z dnia 8 października 2019 roku w sprawie ustanowienia Fundacji św. Józefa Konferencji Episkopatu Polski*, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2019, nr 31, s. 276.

<sup>43</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Uchwała nr 19/384/2019 z dnia 8 października 2019 roku w sprawie powołania członków pierwszego Zarządu Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski*, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2019, nr 31, s. 277.

<sup>44</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Uchwała nr 2/385/2019 z dnia 18 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia statutu Fundacji św. Józefa Konferencji Episkopatu Polski*, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2019, nr 31, s. 281–288.

<sup>45</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Uchwała nr 3/385/2019 z dnia 18 listopada 2019 roku w sprawie powołania członków Rady Fundacji świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski*, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2019, nr 31, s. 288–289.

<sup>46</sup> <http://www.krs-online.com.pl/fundacja-swietego-jozefa-krs-1600150.html> (27.07.2022).

<sup>47</sup> Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Historia*, <https://fsj.org.pl/historia> (23.05.2022).

patu Polski wybrała nowego członka Rady, ks. dr. G. Strzelczyka. Zastąpił on ks. T. Michalika, który złożył rezygnację 15 maja 2020 r.<sup>48</sup> W tym samym dniu również biskupi zarekomendowali Fundacji stałe finansowanie Centrum Ochrony Dziecka<sup>49</sup>. 30 września 2020 r. odbyło się trzecie spotkanie Rady Fundacji, podczas którego debatowano nad projektem regulaminu grantowego oraz nad nowym projektem Fundacji „zgloskrzywde.pl”. 18 listopada 2020 r. Fundacja Świętego Józefa uruchomiła oficjalny profil w mediach społecznościowych, m.in. na Facebooku<sup>50</sup>. 1 grudnia 2020 r. Fundacja wraz z Biurem Delegata Konferencji Episkopatu Polski stworzyła stronę internetową zgloskrzywde.pl<sup>51</sup>.

W 2021 r. tempo prac i aktywność Fundacji były imponujące. Członkowie Zarządu oraz Rady rozwijali jej działalność na różnych obszarach. 4 lutego 2021 r. odbyło się czwarte spotkanie Rady Fundacji. Głównym tematem było przyjęcie sprawozdania z prac Fundacji za 2020 r. Ponadto podjęto się opracowania dokumentów wewnętrznych. Stworzono też kalendarium na rok 2021. 10 lutego 2021 r. została uruchomiona platforma internetowa wspolnotazezranionymi.pl<sup>52</sup>. Jej powstanie miało na celu wymianę informacji oraz stałą komunikację między osobami zajmującymi się od strony duszpasterskiej pokrzywdzonymi na skutek wykorzystania seksualnego. 15 lutego 2021 r. R. Figura złożył rezygnację z bycia członkiem Rady Fundacji<sup>53</sup>. 11 marca 2021 r. Fundacja podpisała porozumienie z Konferencją Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich w Polsce, na podstawie którego zakony męskie weszły z nią w relację darczyńcy–beneficjenci. 11 marca 2021 r. został powołany nowy członek Zarządu, ks.

---

<sup>48</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Uchwała nr 17/386/2020 w sprawie zatwierdzenia powołania członka Zarządu Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski*, 27.08.2020, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2020, nr 32, s. 58: „Konferencja Episkopatu Polski podczas 386. Zebrania Plenarnego, odbywającego się Częstochowie na Jasnej Górze w dniach 27–29 sierpnia 2020 r., na podstawie § 13 ust. 2 i 3 Statutu Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, zatwierdza ks. dra Grzegorza Strzelczyka, prezbitera archidiecezji katowickiej, powołanego na mocy uchwały nr 4/2020 Rady Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, z dnia 2 czerwca 2020 r., na członka Zarządu, w miejsce ks. Tadeusza Michalika, który w dniu 15 maja 2020 r. złożył oświadczenie o rezygnacji z dniem 31 maja br. z funkcji członka Zarządu. Ks. Grzegorz Strzelczyk będzie pełnił funkcję członka Zarządu przez okres pozostający do końca trzyletniej kadencji Zarządu, którego członkowie powołani byli na mocy uchwały nr 12/385/2019 Konferencji Episkopatu Polski z dnia 21 listopada 2019 roku”.

<sup>49</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Uchwała nr 19/386/2020 w sprawie współfinansowania Centrum Ochrony Dziecka*, 27.08.2020, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2020, nr 32, s. 63.

<sup>50</sup> <https://www.facebook.com/FundacjaJozefa> (23.05.2022).

<sup>51</sup> <https://zgloskrzywde.pl/> (23.05.2022).

<sup>52</sup> Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Historia*, <https://fsj.org.pl/historia> (23.05.2022).

<sup>53</sup> *Ibidem*.

J. Łuczak SAC, który pełnił rolę przedstawiciela środowisk zakonnych<sup>54</sup>. Była to konsekwencja podpisanego porozumienia pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski a zakonami męskimi.

12 marca 2021 r. odbyło się spotkanie z Państwową Komisją ds. Pedofilii, które zainicjowało poszukiwanie różnych form współpracy. 6 maja tego samego roku podczas posiedzenia Rady Fundacji pani M. Titaniec została wybrana na jej prezesa. 12 czerwca Konferencja Episkopatu Polski zatwierdziła ów wybór<sup>55</sup>.

## Statut Fundacji Świętego Józefa

Zdaniem M. Skwierczyńskiego najważniejszym aktem prawnym fundacji jest jej statut. Od postanowień w nim zawartych w dużej mierze zależy nie tylko możliwość realizacji celu, dla którego fundator zdecydował się na ustanowienie fundacji, ale także bieżące funkcjonowanie oraz przyszły rozwój<sup>56</sup>. Szersze spojrzenie na funkcjonowanie fundacji w prawie kanonicznym i prawie polskim zaprezentował T. Gałkowski. W swoich rozważaniach wskazał on na istotną relację pomiędzy organizacją majątku kościelnego a pobożnymi celami i zapisami, które w konsekwencji osiągają realizację w postaci istnienia i działalności fundacji<sup>57</sup>. Autor podkreślił, że przyczyną powstania pobożnych zapisów i pobożnych fundacji była organizacja majątku kościelnego. Od czasów cesarza Konstantyna Kościołowi zostały przekazane dobra materialne, a także uznano jego prawo do ich nabywania i posiadania. Problemy, które wyniknęły ze złej dystrybucji dóbr, wymusiły na Kościele stworzenie instrumentów prawnych, dzięki którym ich podział byłby precyzyjny i sprawiedliwy. Jednym z takich instrumentów był pobożny zapis, natomiast drugim – pobożna fundacja. T. Gałkowski wskazał w aktualnym ustawodawstwie kanonicznym na cztery elementy tworzące fundację: 1) wolę fundatora przekazania aktem między żyjącymi lub za pomocą testamentu własnego majątku, masy majątkowej; 2) przekazanie majątku osobie publicznej w Kościele, która go akceptuje po uzyskaniu zgody, lub utworzenie z niej kościelnej osoby prawnej; 3) pobożny zapis określający dochód z masy majątkowej na określone cele. Ostatni warunek dotyczył trwałości osoby prawnej lub określenia czasu jej trwania<sup>58</sup>. H. Cioch oraz A. Mierzwa podkreślają, że fundacje kościelne muszą posiadać osobowość prawną w syste-

---

<sup>54</sup> *Ibidem.*

<sup>55</sup> *Ibidem.*

<sup>56</sup> M. Skwierczyński, *Prawne aspekty ustanowienia fundacji przez osobę prawną Kościoła katolickiego*, „Wrocławski Przegląd Teologiczny” 2018, vol. 26, z. 2, s. 279–280.

<sup>57</sup> T. Gałkowski, *Pobożny zapis i pobożna fundacja*, „Prawo Kanoniczne” 2009, vol. 52, nr 3–4, s. 317–335.

<sup>58</sup> *Ibidem.*, s. 323–326.

mie prawa polskiego<sup>59</sup>. Podstawę prawną stanowią: konkordat zawarty pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą oraz ustawy o fundacji, a także o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego<sup>60</sup>.

Powyższe elementy zawiera statut Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski. Składa się on z jedenastu części. Rozpoczyna się preambułą, która określa naturę oraz cel Fundacji. Cele są stopniowane i można je podzielić bliższe i dalsze. Cel bliższy został wyrażony następująco: „Wobec szkód indywidualnych, społecznych i wspólnotowych spowodowanych przestępstwami niektórych duchownych czy innych osób związanych z Kościołem Katolickim, oraz wobec naruszenia świętych dóbr powierzonych przez Boga Kościołowi, które winien on chronić na wzór i pod opieką św. Józefa, otaczającego troską Dziecię Jezus i Jego Matkę, a także wobec złożoności czynników ryzyka, jakie sprzyjały grzechowi i przestępstwu, poczuwamy się do odpowiedzialności za ochronę dzieci i młodzieży przed jakąkolwiek formą przemocy zawsze przyćmiewającą blask Ewangelii. Jesteśmy przy tym przekonani, że to przede wszystkim sprawcy, którzy skrzywdzili dzieci lub młodzież we wspólnocie Kościoła Katolickiego w najbardziej delikatnej sferze seksualności są zobowiązani zadośćuczynić za wyrządzoną krzywdę i zrobić wszystko, aby przyczynić się do odbudowania dóbr naruszonych grzechem i przestępstwem”<sup>61</sup>.

Cel dalszy z kolei otrzymał następujące brzmienie: „Ucząc się z gorzkich lekcji przeszłości i pragnąc, aby takie grzechy i przestępstwa w jakiegokolwiek formie nie miały więcej miejsca we wspólnocie Kościoła Katolickiego, chcemy potwierdzić to pragnienie konkretnymi i skutecznymi działaniami, które będą promować i wspierać wielorakie zaangażowanie na rzecz uzdrowienia osób skrzywdzonych oraz będą zapobiegać przestępstwom przez budowanie bezpiecznego środowiska dla integralnego rozwoju dzieci i młodzieży”<sup>62</sup>. Preambuła kończy się deklaracją współpracy z innymi środowiskami podejmującymi podobne działania, w tym zadania edukacyjne, oświatowe, kulturalne, artystyczne i sportowe<sup>63</sup>.

---

<sup>59</sup> H. Cioch, *Istota fundacji kościelnych* [w:] *Divina et humana. Księga jubileuszowa w 65. rocznicę urodzin Księdza profesora Henryka Misztala*, red. A. Dębiński, W. Bar, P. Stanisławski, Lublin 2001, s. 67–69; A. Mierzwa, *Wybrane zagadnienia z prawa fundacyjnego*, „Kościół i Prawo” 1991, nr 9, s. 157–167.

<sup>60</sup> Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. 1984, nr 21, poz. 97 ze zm.); ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1989, nr 29, poz. 154 ze zm.); Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz.U. 1998, nr 51, poz. 318).

<sup>61</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Statut Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski*, „Akta Konferencji Episkopatu” 2019, nr 31, s. 281.

<sup>62</sup> *Ibidem*.

<sup>63</sup> *Ibidem*.

Po preambule statut otwierają przepisy zawarte w postanowieniach ogólnych. Wskazano podstawowe informacje, o których mowa w normach prawnych. Zasady ogólne zostały ujęte w ośmiu punktach. Wskazano podstawę działania Fundacji, a więc akt notarialny o charakterze prawotwórczym. Siedziba Fundacji znajduje się w Warszawie, a działalność odbywa się na terenie Rzeczypospolitej z możliwością prowadzenia poza terytorium Polski. Ponadto wskazano nadzór państwowy oraz podkreślono, że istnienie Fundacji jest na czas nieoznaczony. Podkreślono, że Fundacja może tworzyć swoje oddziały, filie lub agencje, a także posługuje się określonym przez siebie znakiem graficznym<sup>64</sup>. Ostatni punkt z postanowień ogólnych wskazywał, że możliwe jest prowadzenie działalności pożytku publicznego<sup>65</sup>.

Kolejna część statutu została poświęcona zasadom, formom i zakresowi działalności Fundacji. Składa się ona z dwóch segmentów. Pierwszy z nich szczegółowo określa zakres działalności Fundacji: 1) prowadzenie działalności na rzecz ochrony dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych przed wykorzystaniem seksualnym; 2) organizowanie działań na rzecz uwrażliwiania społeczeństwa i reagowania na przypadki krzywdzenia dzieci i młodzieży oraz osób z niepełnosprawnością; 3) wspieranie i promowanie działań na rzecz kształtowania zasad prewencji wykorzystania seksualnego dzieci, młodzieży i osób z niepełnosprawnością, 4) udzielanie pomocy i wsparcia osobom, które zostały skrzywdzone wykorzystaniem seksualnym jako osoby małoletnie, w stanie niepełnosprawności lub bezradności przez osoby duchowne lub inne osoby działające w ramach Kościoła katolickiego; 5) wspieranie osób skrzywdzonych w miarę możliwości przez osoby niewiązane z instytucją Kościoła katolickiego. Wskazane cele nie obejmowały jakiegokolwiek postaci naprawy szkód, wypłaty odszkodowań lub wypłaty zadośćuczynień z tytułów szkód majątkowych lub niemajątkowych wyrządzonych osobom skrzywdzonym lub członkom ich rodzin<sup>66</sup>.

Drugi segment został poświęcony formom realizacji owych działań. Zostały one ujęte w dziesięciu punktach, m.in.: organizowanie, prowadzenie i finansowanie, koordynowanie projektów, pomocy oraz współpraca z różnymi instytucjami. Ponadto realizacja celów dokonuje się we współpracy z delegatem Konferencji Episkopatu Polski ds. ochrony dzieci i młodzieży, Centrum Ochrony Dziecka oraz koordynatorem Konferencji Episkopatu Polski ds. ochrony dzieci i młodzieży. Podkreślono, że środki Fundacji nie mogą być przeznaczone na finansowanie odszkodowań lub zadośćuczynień z tytułu szkód majątkowych lub niemajątkowych<sup>67</sup>.

---

<sup>64</sup> *Ibidem*, s. 282.

<sup>65</sup> Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2003, nr 96, poz. 873); Konferencja Episkopatu Polski, *Statut...*, s. 282.

<sup>66</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Statut...*, s. 282–283.

<sup>67</sup> *Ibidem*, s. 283.

Kolejne tematy w statucie dotyczą majątku Fundacji, dochodów oraz działalności. W skład majątku wchodzi fundusz założycielski oraz mienie nabyte przez Fundację w trakcie jej działalności. Fundusz założycielski stanowił kwotę 2 500 000 złotych. Za swoje zobowiązania Fundacja odpowiada całym swoim majątkiem. Do dochodów zalicza się: środki przekazywane przez diecezje i inne kościelne osoby prawne, dotacje i subwencje osób prawnych, dotacje budżetowe Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, darowizny, spadki, zapisy, a także zasądzone przez sądy kościelne lub wyznaczone przez przełożonych kościelnych dekretem wpłaty na rzecz Fundacji, również formy finansowania określone w ustawie z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego, odsetki od środków pieniężnych zdeponowane w bankach krajowych lub oddziałach unijnych instytucji kredytowych, pieniądze pochodzące z publicznych zbiórek lub z innych źródeł dopuszczonych przez prawo. Fundacja może być powołana do dziedziczenia – przyjęcie lub odrzucenie spadku dokonuje się na podstawie oświadczenia składanego przez Zarząd. Podkreślono, że Fundacja nie może prowadzić działalności gospodarczej oraz nie udziela pożyczek, poręczeń oraz innych zobowiązań. W statucie umieszczono trzy zapisy mające zabezpieczyć majątek Fundacji przed niegospodarnością i powiązaniem rodzinnymi oraz towarzyskimi członków i pracowników Fundacji. Zakazy te dotyczyły przekazywania, wykorzystywania oraz dokonywania zakupów przez członków i pracowników dla ich rodzin oraz bliskich lub znajomych ze środków Fundacji. Przypomniano, że Fundacja realizuje swoje cele statutowe nieodpłatnie, oraz umieszczono trzy specyfikacje określające zakres prowadzenia działalności. Dotyczył on form edukacji<sup>68</sup>, opieki zdrowotnej<sup>69</sup> oraz pomocy społecznej<sup>70</sup>.

Najwięcej miejsca w statucie poświęcono organom Fundacji. Należą do nich: Rada oraz Zarząd Fundacji. Członkowie organów powinni wykonywać swoje obowiązki z najwyższą zawodową starannością i kierować się dobrem Fundacji. Do pełnienia funkcji w organach dyskwalifikuje skazanie za przestępstwo umyślne ścigane z urzędu oraz za przestępstwo skarbowe. Ponadto członkami Rady Fundacji nie mogą być osoby będące członkami Zarządu oraz osoby bliskie lub pozostające z Radą w zależności służbowej<sup>71</sup>.

Radę szczegółowo określają przepisy. Pełni ona rolę nadzorczą i opiniującą Fundację. W jej skład wchodzi od pięciu do dziewięciu osób. Z urzędu należą do niej: delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. ochrony dzieci i młodzieży oraz sekretarz generalny Konferencji Episkopatu Polski. Kadencja wynosi 4 lata. W statucie zostały określone zadania członków Rady Fundacji. Pierwszym jest powoływanie lub odwoływanie członków Zarządu, kolejne to: ustalenie wysoko-

---

<sup>68</sup> *Ibidem*, s. 284.

<sup>69</sup> *Ibidem*.

<sup>70</sup> *Ibidem*, s. 285.

<sup>71</sup> *Ibidem*.

ści wynagrodzenia członków Zarządu i zawieranie z nimi umów oraz zatwierdzenie regulaminu organizacyjnego Fundacji oraz regulaminu Fundacji, ponadto zatwierdzenie planu rocznego, planu finansowego i wieloletnich planów opracowanych przez Zarząd. W ramach innych zadań wymieniono również rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu oraz sprawozdań finansowych, nadzór nad Fundacją, a także udzielanie absolutorium członkom Zarządu. Rada Fundacji musiała wyrazić zgodę na rozporządzanie majątkiem Fundacji powyżej 100 tys. złotych. Ostatnie dwa zadania wiązały się z podejmowaniem uchwał dotyczących zmian w statucie Fundacji oraz wyrażaniem opinii we wszelkich innych istotnych sprawach poprzez uchwały podejmowane z jej inicjatywy lub na wniosek Zarządu. Ponadto w statucie umieszczono dodatkowe uprawnienia. Rada Fundacji może zażądać wglądu do wszelkich dokumentów dotyczących działalności Fundacji, jak również składania ustnych lub pisemnych wyjaśnień oraz rewizji stanu majątku i aktywności Fundacji. Rada wykonuje swoje obowiązki kolegialnie. W statucie przewidziano możliwość delegowania poprzez uchwałę jej członków do czasowego samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych. Ponadto do zawierania umów z członkami Zarządu jest uprawniony samodzielnie przewodniczący Rady Fundacji lub inny członek przez nią upoważniony<sup>72</sup>.

Członkowie Rady zbierają się w miarę potrzeb, co najmniej dwa razy w roku kalendarzowym. Posiedzenia są zwoływane na wniosek fundatora lub Zarządu oraz z własnej inicjatywy przewodniczącego. Pracami Rady koordynuje przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępuje go wiceprzewodniczący. Aby uchwała została zatwierdzona, musi ona uzyskać zwykłą większość głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków Rady. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego. Uchwały mogą być podejmowane w sposób pisemny bez odbywania posiedzenia. Dzieje się tak w przypadku, gdy żaden z członków nie zgłosi sprzeciwu oraz przewodniczący poinformuje wszystkich członków Rady o takim sposobie procedowania. Członkom Rady nie przysługuje wynagrodzenie. Szczegółowy tryb działania Rady został określony w jej regulaminie<sup>73</sup>.

Drugim organem Fundacji jest Zarząd. Jego zadaniem jest kierowanie działalnością i reprezentowanie Fundacji *ad extra*. W jego skład wchodzi od dwóch do czterech osób. Zarząd jest powoływany przez Radę Fundacji. Kadencja Zarządu trwa 3 lata. Dopuszczalne jest powołanie członka Zarządu w czasie trwania kadencji na okres pozostający do końca kadencji oraz odwołanie członka w tym czasie. Pierwszy Zarząd powoływał fundator, a skład mógł być uzupełniony w czasie kadencji. Po zakończeniu kadencji Zarząd dotychczasowy pełni

---

<sup>72</sup> *Ibidem*, s. 286.

<sup>73</sup> *Ibidem*, s. 287.

swoje obowiązki do czasu powołania Zarządu nowej kadencji. Członkostwo ustaje z chwilą odwołania członka z Zarządu, jego śmierci lub upływu kadencji Zarządu. Do zadań Zarządu zalicza się: podejmowanie działań w celu realizacji celów statutowych, przygotowanie regulaminu organizacyjnego i regulaminu Rady Fundacji, uchwalanie rocznych lub wieloletnich planów działania Fundacji oraz planu finansowego, a także przedkładanie ich Radzie Fundacji, sprawowanie zarządu nad majątkiem Fundacji, podejmowanie decyzji we wszelkich sprawach niezastrzeżonych do kompetencji Rady Fundacji, ustalenie zasad zatrudniania i wynagradzania członków i pracowników Fundacji, decydowanie o wielkości środków na wynagrodzenia dla członków i pracowników Fundacji, podejmowanie decyzji o utworzeniu oraz likwidacji oddziałów, filii lub agencji Fundacji. Ostatnim działaniem podejmowanym przez Zarząd było przyjmowanie subwencji, darowizn, spadków lub zapisów testamentowych. Zarząd składa Radzie Fundacji sprawozdanie roczne i z działalności do 31 marca kolejnego roku kalendarzowego. Analizując tematykę związaną z Zarządem, należy podkreślić, że dotychczasowe decyzje były podejmowane w formie uchwał podczas posiedzeń zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby jego członków. Członkowie zbierają się na posiedzeniach zwoływanych przez prezesa Zarządu. Szczegółowy tryb funkcjonowania Zarządu został określony w regulaminie zatwierdzonym przez Radę Fundacji<sup>74</sup>.

Ostatnie trzy części statutu określają sposób reprezentacji, zmianę statutu oraz postanowienia końcowe. Sposób reprezentacji dotyczy składania oświadczeń w sprawie praw i obowiązków majątkowych i niemajątkowych oraz reprezentowania Fundacji w sądzie i poza nim. Uprawnieni są dwaj członkowie członków Zarządu, którzy muszą działać wspólnie i w porozumieniu. Możliwe jest także ustanowienie pełnomocników. Zmiana statutu jest właściwością zarezerwowaną fundatorowi. W postanowieniach końcowych zawarto przepisy, które umożliwiają połączenie Fundacji z inną dla efektywnego realizowania jej celów, a także sposób jej likwidacji<sup>75</sup>.

## **Regulamin Rady Fundacji**

Obok statutu Fundacji regulamin stanowi bardzo ważny dokument określający pracę Rady. Składa się z siedemnastu paragrafów i nie jest podzielony na tytuły. Na początku podkreślono w nim, że Rada Fundacji pełni rolę opiniującą i nadzorczą dla Fundacji. Przepisy regulaminu szczegółowo opisują posiedzenia Rady oraz tryb podejmowania uchwał. Analizując treść tego dokumentu, należy

---

<sup>74</sup> *Ibidem*.

<sup>75</sup> *Ibidem*, s. 288.



skupić się szczególnie na tych kwestiach, ponieważ pozostałe określają statut oraz regulamin organizacyjny Zarządu Fundacji<sup>76</sup>.

Obsługę administracyjno-techniczną Rady zapewnia Zarząd Fundacji. Członkom przysługuje zwrot kosztów związanych z udziałem w pracach Rady na warunkach określonych w przepisach prawa dotyczących wypłacania pracownikowi należności z tytułu podróży służbowych, obowiązujących dla pracowników sfery budżetowej. Odpowiedzialny za zwoływanie posiedzeń jest przewodniczący Rady Fundacji. Powinien on zwołać posiedzenie Rady w ciągu trzech tygodni od otrzymania wniosku. Posiedzenie może być zwołane przez członków Rady, a porządek obrad powinien być zgłoszony nie później niż 7 dni roboczych przed terminem tego posiedzenia. W posiedzeniach Rady mogą brać udział również członkowie Zarządu oraz osoby zaproszone przez przewodniczącego. Posiedzenia mogą być przeprowadzone w dwóch formach: stacjonarnie i zdalnie. Zawiadomienie o posiedzeniu Rady należy przesłać Zarządowi Fundacji. Członkowie Rady w przypadku nieobecności powinni powiadomić o tym fakcie przewodniczącego<sup>77</sup>.

Przewodniczący Rady kieruje porządkiem obrad, udziela głosu, zarządza głosowanie i ogłasza jego wyniki. Uchwały mogą być podejmowane tylko wówczas, gdy zostały one wcześniej zgłoszone do porządku posiedzenia. Zmiana porządku może nastąpić jedynie w przypadku, gdy wszyscy członkowie Rady uczestniczący w posiedzeniu wyrażą na to zgodę. Uchwały zapadają większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków Rady. Głosowanie na posiedzeniach jest jawne. Regulamin przewiduje głosowanie tajne, które zarządza się w sprawach dotyczących powołania i odwołania członków Zarządu oraz w innych sprawach na wniosek choćby jednego z członków Rady uczestniczących w posiedzeniu. Głosowanie w trakcie spotkania *online* jest zawsze jawne. Głosowanie w trybie pisemnym polega na tym, że każdy członek Rady po otrzymaniu projektu uchwały oddaje głos poprzez wpisanie „za”, „przeciw” lub „wstrzymuję się” pod treścią uchwały i składa podpis wraz z datą oddania głosu. Posiedzenia Rady są protokołowane. Protokół musi zawierać datę i miejsce jego sporządzenia lub w przypadku posiedzeń *online* tylko datę, imiona i nazwiska uczestniczących w posiedzeniu członków Rady, porządek obrad, przebieg obrad, informację o podjętych uchwałach, liczbę głosów oraz zdania odrębne, jeśli zostały zgłoszone. Protokół wraz z uchwałami oraz inne załączniki są przechowywane w biurze Zarządu Fundacji. Uchwały podpisuje przewodniczący<sup>78</sup>.

---

<sup>76</sup> Konferencja Episkopatu Polski, *Uchwała nr 18/386/2020 z dnia 27 sierpnia 2020 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu działania Rady Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski*, „Akta Konferencji Episkopatu Polski” 2020, nr 32, s. 59.

<sup>77</sup> *Ibidem*, s. 60.

<sup>78</sup> *Ibidem*, s. 61.

Ostatnia kwestia umieszczona w regulaminie dotyczyła kontaktu pomiędzy członkami Rady Fundacji. Byli oni zobowiązani przekazać Zarządowi Fundacji adresy poczty elektronicznej oraz inne adresy, pod które powinny być im przesłane informacje związane z członkostwem w Radzie. Zarząd przekazywał adresy członków przewodniczącemu. Zawiadomienie wysłane na podany adres było tożsame z zawiadomieniem członka Rady o posiedzeniu Rady Fundacji<sup>79</sup>.

## **Social media, raporty i sprawozdania Fundacji**

Działalność Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski jest wielowymiarowa i nie sposób wymienić wszystkich jej przejawów. Źródłem wiedzy na ten temat będzie konto Fundacji na Facebooku, gdzie umieszcza ona informacje o większości swoich działań. Ponadto zostaną przedstawione inne dokumenty poruszające ten aspekt, m.in. raporty roczne z lat 2020 i 2021 oraz sprawozdania roczne za lata 2020 i 2021.

### **Facebook**

Analiza profilu na Facebooku, gdzie Fundacja prowadzi relację ze swojej działalności, powinna przekonać wielu odbiorców. Wśród wielu aktywności na uwagę zwraca m.in. telefon dla sióstr zranionych. Dyżur przy telefonie pełniły siostry zakonne: B. Gos, M. Michalik oraz A. Kołek. Inicjatywa podjęta przez Fundację miała pokazać skalę pomocy wobec wykorzystania seksualnego w szeregach sióstr zakonnych<sup>80</sup>. W ramach tej inicjatywy skrzywdzone siostry zakonne były nie tylko wysłuchane, ale również znalazły pomoc. Ponadto na profilu Fundacji można znaleźć jej inne aktywności, np. przeprowadzone szkolenia i kursy. Na stronie umieszczone zostały ważne informacje dotyczące działalności Kościoła katolickiego na rzecz ochrony małoletnich. Promowane są wydarzenia, m.in. publikacja książki *Ja ci wierzę*, w której autorka E. Kusz wyjaśniała problem przemocy seksualnej wobec dzieci oraz uczyła czytelników, w jaki sposób należy właściwie reagować<sup>81</sup>. Fundacja była pomysłodawcą wielu warsztatów, których tematyka pośrednio lub bezpośrednio dotyczyła ochrony dzieci i młodzieży przed wykorzystywaniem seksualnym, a także edukowała, w jaki sposób mu zapobiegać. Umieszczała wywiady z wieloma interesującymi ludźmi,

---

<sup>79</sup> *Ibidem*, s. 61–63.

<sup>80</sup> <https://www.facebook.com/FundacjaJozefa/photos/a.106115547991513/442025497733848/> (14.06.2022).

<sup>81</sup> <https://www.facebook.com/124710467576327/photos/a.173934032653970/5288367371210585/> (14.06.2022).

którzy mówili o aspektach edukacyjnych, terapeutycznych, wychowawczych, duszpasterskich, psychologicznych i prawnych<sup>82</sup>. Ponadto Fundacja informowała o bieżących wydarzeniach, do których z pewnością należy zaliczyć konferencję prasową s. K. Biesiekierskiej prezentującej system prewencji wykorzystania seksualnego osób z niepełnosprawnością<sup>83</sup>. Na Facebooku znalazły się także wiadomości na temat wojny w Ukrainie w kontekście popełnienia przestępstwa wykorzystania seksualnego dzieci i młodzieży<sup>84</sup>. Warto zaznaczyć, że Fundacja na bieżąco informowała o rozwoju inicjatywy „Zranieni w Kościele”<sup>85</sup>.

Profil na Facebooku jest na bieżąco aktualizowany. Osoba, która jest za niego odpowiedzialna, dodaje najnowsze informacje na temat ochrony i profilaktyki osób skrzywdzonych w Kościele, zwłaszcza dzieci i młodzieży, aby odbiorca mógł w pełni czerpać z nich wiedzę.

### **Raporty Fundacji z 2020, 2021 i 2022 r.**

Kolejnym podsumowaniem działalności Fundacji Świętego Józefa były raporty opublikowane w 2020 i 2021 r. Zawierały one najważniejsze informacje o Fundacji, jej aktywnościach i współpracy z innymi podmiotami. Raport roczny z 2020 r. nosił tytuł *Ochrona małoletnich i pomoc pokrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym w Kościele w Polsce*<sup>86</sup>. We wstępie określono przedmiot i jego cel. Wskazano w nim: „Odpowiedzią Kościoła na dramat wykorzystania seksualnego przez duchownych osób małoletnich, niepełnosprawnych i zależnych musi być zdecydowane działanie. Opinia publiczna koncentruje się – co nie dziwi – na historiach osób pokrzywdzonych oraz udziale w nich, nie zawsze chlubnym, instytucji kościelnych. Z mniejszą uwagą obserwowane są działania systemowe, które – zwłaszcza od czasu powołania o. A. Żaka SJ na Koordynatora KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży – prowadzone są w polskim Kościele. To jednak one mają decydujące znaczenie dla zmiany mentalności i procedur, aby w przyszłości nie dochodziło do nowych przypadków wykorzystania, a osoby pokrzywdzone spotykały się ze zrozumieniem i mogły liczyć na fachową pomoc.

---

<sup>82</sup> <https://www.facebook.com/FundacjaJozefa/photos/a.106115547991513/421378066465258/> (14.06.2022).

<sup>83</sup> <https://www.youtube.com/watch?v=KqH6BhgdOoY> (14.06.2022).

<sup>84</sup> [https://wiadomosci.onet.pl/swiat/makabryczne-odkrycie-w-irpieniu-ciala-dzieci-ze-sladami-gwaltu-i-tortur/973eygz?utm\\_source=onetsg\\_fb&utm\\_medium=social&utm\\_campaign=onetsg\\_fb48h&fbclid=IwAR27ydSo\\_TUkMOXCMJuLmB\\_eBQGg\\_PGwz\\_BZJ4BE\\_kW3oV5yFv1DBa\\_RIcm68](https://wiadomosci.onet.pl/swiat/makabryczne-odkrycie-w-irpieniu-ciala-dzieci-ze-sladami-gwaltu-i-tortur/973eygz?utm_source=onetsg_fb&utm_medium=social&utm_campaign=onetsg_fb48h&fbclid=IwAR27ydSo_TUkMOXCMJuLmB_eBQGg_PGwz_BZJ4BE_kW3oV5yFv1DBa_RIcm68); <https://www.facebook.com/FundacjaJozefa/> (14.06.2022).

<sup>85</sup> <https://www.facebook.com/FundacjaJozefa/photos/a.106115547991513/378536654082733/> (14.06.2022).

<sup>86</sup> Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Raport roczny 2020. Ochrona małoletnich i pomoc pokrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym w Kościele w Polsce*, Warszawa 2020, s. 1–40.

Oddajemy w ręce Szanownych Czytelników raport zawierający podstawowe informacje na temat takich właśnie działań strukturalnych podejmowanych w polskim Kościele w ciągu ubiegłego 2020 roku<sup>87</sup>.

W raporcie poruszono wiele ważnych tematów. Pokazano kalendarium wydarzeń dotyczących ochrony dzieci i młodzieży. Kolejne strony opisywały zadania poszczególnych podmiotów współpracujących z Fundacją. Szczegółowo została omówiona działalność delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. ochrony dzieci i młodzieży. W dalszej kolejności przeanalizowano aktywności koordynatora Konferencji Episkopatu Polski ds. ochrony dzieci i młodzieży oraz Centrum Ochrony Dziecka. Ostatnie trzy tematy poruszone w raporcie dotyczyły inicjatywy „Zranieni w Kościele”, działalności Regionalnego Punktu Konsultacyjnego dla Osób Zranionych w Kościele oraz grupy „Ku uzdrowieniu”, która udzielała wsparcia osobom skrzywdzonym<sup>88</sup>.

Raport końcowy z 2021 r. zawierał dodatkowy element, mianowicie wyniki kwerendy za okres styczeń–grudzień 2021 r. dotyczącej wykorzystania seksualnego osób małoletnich przez osoby duchowne/zakonne<sup>89</sup>. Z badań wynika, że w 2021 r. zgłoszono 155 przypadków wykorzystania seksualnego przez duchownych w diecezjach i instytutach zakonnych męskich<sup>90</sup>. Spośród nich 29 uznawano za niewiarygodne, 81 przypadków jest w trakcie badania, aż 45 zarzutów zostało potwierdzonych lub udowodnionych<sup>91</sup>. Ze 155 zgłoszeń 79 dotyczyło wykorzystania dziewcząt, a 70 chłopców. Dzieci skrzywdzone poniżej 15. roku życia to 30 dziewcząt i 34 chłopców. Osoby skrzywdzone powyżej 15. roku życia to 43 dziewczęta i 28 chłopców<sup>92</sup>. Najwięcej pokrzywdzonych przez duchownych było chłopców, którzy pełnili funkcje ministrantów – 43, dalej uczestników duszpasterstwa – 33, przygotowujących się do sakramentów – 23, lektorów – 18, osób z rodziny lub kręgu znajomych – 10, członków scholii lub chóru – 9, uczestników obozu wakacyjnego – 7, parafian/parafianek – 6, uczestników pielgrzymki – 5, synów/córek organisty – 2, kandydatów do zakonu – 2<sup>93</sup>. Według danych czas trwania wykorzystania seksualnego wynosił: do roku – 51 osób, 1–2 lat – 58 osób, 3–5 lat – 18 osób, 6–9 lat – 9 osób, więcej niż 10 lat – 6 osób<sup>94</sup>. Łącznie zarzuty usłyszało 139 duchownych diecezjalnych i zakon-

---

<sup>87</sup> *Ibidem*, s. 3–14.

<sup>88</sup> *Ibidem*, s. 14–30.

<sup>89</sup> Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Raport za 2021: statystyki i działania Kościoła*, cz. II: *Wyniki kwerendy dotyczącej wykorzystania seksualnego osób małoletnich*, Warszawa 2021, s. 51–71.

<sup>90</sup> *Ibidem*, s. 56.

<sup>91</sup> *Ibidem*, s. 58.

<sup>92</sup> *Ibidem*, s. 59.

<sup>93</sup> *Ibidem*, s. 61.

<sup>94</sup> *Ibidem*, s. 63.

nych, z czego 127 duchownych – jeden zarzut, 12 duchownych – więcej niż jeden. Ze statystyk wynika, że dwóm duchownym postawiono cztery zarzuty różnych form wykorzystania seksualnego<sup>95</sup>. Dokument poruszał kwestie wiarygodności zarzutów. 70 zgłoszeń pochodziło bezpośrednio od osoby pokrzywdzonej, 24 od duchownego lub osoby zakonnej, 17 z innych źródeł, 15 od członka rodziny, 7 od innego duchownego lub osoby zakonnej, 6 od osoby świeckiej, 5 od delegata diecezji, 4 z wiadomości z mediów, 3 od pełnomocnika osoby pokrzywdzonej lub znajomego, 1 od organu państwowego<sup>96</sup>.

Ponadto poruszono kwestie skuteczności procedur kościelnych. Wśród podejrzanych 39% zostało odsuniętych od pełnienia posługi, 36% zabroniono kontaktów z dziećmi i młodzieżą, 30% otrzymało nakaz przebywania w określonym miejscu. W związku z tym 17% podejrzanych zostało czasowo odsuniętych od niektórych działań duszpasterskich, 14% zakazano przebywać w określonym miejscu, 14% ograniczono działania duszpasterskie, 3% odbywa karę kanoniczną, 14% obwinionych przebywa na emeryturze, natomiast 12% nie zostało odsuniętych od posługi<sup>97</sup>.

Raport końcowy z 2022 r. zawierał wyniki kwerendy za okres styczeń–grudzień 2022 r. dotyczącej wykorzystania seksualnego osób małoletnich przez osoby duchowne/zakonne. W tym okresie zgłoszono 84 przypadki wykorzystania seksualnego osób małoletnich, z czego 65 w diecezjach (77%) oraz 19 w zakonach (23%). Spośród wszystkich zgłoszeń jedynie 9 zostało uznane za niewiarygodne, natomiast 51 jest w trakcie badania (dochodzenie wstępne), natomiast 24 uznano za potwierdzone przez Dykasterię Nauki Wiary. W tym czasie z 84 zgłoszeń 48 dotyczyło wykorzystania dziewcząt, natomiast 31 chłopców, w 5 zgłoszeniach nie było informacji o płci osoby pokrzywdzonej<sup>98</sup>. Wśród osób, które według zgłoszeń w 2022 r. miały być skrzywdzone wykorzystaniem seksualnym, największą grupę stanowią osoby uczestniczące w duszpasterstwie, wspólnotach lub ruchach religijnych – 24%, ministranci – 19%, parafianie – 15%, osoby z rodziny lub kręgu znajomych i członkowie scholii lub chóru – 7%, uczniowie przygotowujący się do sakramentów – 6%, lektorzy – 5% oraz uczestnicy obozu wakacyjnego i pielgrzymek – 1%<sup>99</sup>. Ponadto pokazano, że 40% zarzucanych czynów trwało nie dłużej niż rok, 21% od 1 roku do 2 lat, 12% dotyczyło czynów powtarzających się na przestrzeni od 3 do 5 lat, 5% trwało od 6 do 9 lata. W 15 zgłoszeniach czas trwania nie został określony<sup>100</sup>.

---

<sup>95</sup> *Ibidem*, s. 64.

<sup>96</sup> *Ibidem*, s. 66.

<sup>97</sup> *Ibidem*, s. 71.

<sup>98</sup> Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Raport roczny za 2022 rok. Wyniki kwerendy dotyczącej wykorzystania seksualnego osób małoletnich. Zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2022*, Warszawa 2023, s. 52.

<sup>99</sup> *Ibidem*, s. 53.

<sup>100</sup> *Ibidem*, s. 58.

## Sprawozdania Fundacji za 2020, 2021 i 2022 r.

Ostatnimi dokumentami, które podsumowywały różne działalności Fundacji, są sprawozdania<sup>101</sup>. Sprawozdanie za 2020 r. składało się z dziewięciu punktów. Pierwszy z nich dotyczył kwestii formalnych. Na uwagę w tym miejscu zasługuje zgłoszenie przez Fundację akcesu do platformy Pontifical Commission for the Protection of Minors<sup>102</sup>. Drugi punkt sprawozdania poruszał kwestię Rady Fundacji i jej posiedzeń. Trzeci punkt pokazywał sposób działania Fundacji na przykładzie koordynatorów diecezjalnych. Czwarty punkt został poświęcony zespołowi prawnemu przy delegacie Konferencji Episkopatu Polski ds. ochrony dzieci i młodzieży. Fundacja uczestniczyła w doborze osób oraz wypracowała zasady współpracy. Piąty punkt przedstawiał zrealizowane projekty i działania Fundacji. Szósty punkt dotyczył realizacji projektów zewnętrznych finansowanych przez Fundację. Siódmy punkt został poświęcony promocji, natomiast ósmy poruszał kwestie finansowe<sup>103</sup>. W 2020 r. diecezje wpłaciły na konto Fundacji 3 539 874,50 złotych. Wydatki opiewały na kwotę 713 872,38 złotych. Koszty administracyjne wyniosły 224 568,39 złotych i stanowiły 6% w stosunku do przychodów. W ramach kosztów administracyjnych uwzględniono: wynagrodzenia, opłaty za wynajem biura, media, koszty bankowe, przejazdy pracowników Fundacji, ponadto koszty wyposażenia biura oraz projekt logo. Dziewiąty punkt przedstawiał plany na kolejny rok. Wśród nich warto wymienić: budowę systemu pomocy i ochrony dla osób wykorzystanych przez sprawców niebędących duchownymi/zakonnikami; wspieranie struktur pomocowych w diecezjach; współpracę z wieloma podmiotami, m.in. Krajowym Ośrodkiem Duszpasterstwa Rodzin Konferencji Episkopatu Polski oraz zgromadzeniami męskimi i żeńskimi; rozwijanie dzieł już istniejących, takich jak *wspolnotazezranionymi.pl*. Dodatkowo zaplanowano stworzenie podstrony dla katechetów z informacjami dotyczącymi prewencji, a także wydanie podręcznika *ABC dobrych praktyk w zakresie ochrony dzieci, młodzieży osób z niepełnosprawnościami i bezradnych przed wykorzystaniem seksualnym w Kościele Katolickim w Polsce*<sup>104</sup>.

Sprawozdanie z 2021 r. składało się z sześciu części. Pierwsza była poświęcona kwestiom formalnym. Jedną z nich dotyczyła działań Zarządu Fundacji, w ramach których powstał dokument *Zasady wynagrodzenia FSJ*. Druga część odnosiła się do Rady Fundacji<sup>105</sup>. W 2021 r. spotykała się ona cztery razy. Rezygnację z członkostwa złożył R. Fidura. Trzecia część omawiała projekty i działa-

---

<sup>101</sup> Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Sprawozdanie za rok 2020*, <https://fsj.org.pl/sprawozdanie-za-rok-2020/> (8.06.2022).

<sup>102</sup> *Ibidem*.

<sup>103</sup> *Ibidem*.

<sup>104</sup> *Ibidem*.

<sup>105</sup> Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Sprawozdanie za rok 2021*, <https://fsj.org.pl/o-fundacji/sprawozdanie-za-rok-2021/> (8.06.2022).

nia własne Fundacji. Czwarta część opisywała projekty zewnętrzne finansowane przez Fundację. Udzieliła ona wsparcia finansowego Centrum Ochrony Dziecka, inicjatywie „Zranieni w Kościele”, 17 diecezjom, 1 zgromadzeniu męskiemu, 1 zgromadzeniu żeńskiemu, 4 osobom indywidualnym oraz w ramach 38 grantów. Piąta część omawiała promocję Fundacji. Ostatnia, szósta część przedstawiała kwestie finansowe. W 2021 r. na konto Fundacji wpłynęło 3 063 784,26 złotych. Wszystkie 44 diecezje przekazały opłaty na konto Fundacji. Ponadto zakony męskie wpłaciły kwotę 657 800 złotych. Fundacja na projekty zewnętrzne i własne wydała 1 300 730,34 złotych, a na koszty administracyjne 287 320,16 złotych. Koszty te wynosiły w stosunku do przychodów 7%<sup>106</sup>.

Sprawozdanie za 2022 r. w chwili przygotowywania artykułu nie zostało opublikowane na stronie Fundacji.

## Podsumowanie

Ostra krytyka oponentów, zwłaszcza o poglądach liberalnych i lewicowych, odnośnie do nadużyć seksualnych w Kościele wymusiła na biskupach i instytucjach kościelnych odpowiednie działania. Wachlarz zadań podejmowanych przez biskupów w tym aspekcie był szeroki. Jedną z takich inicjatyw było powołanie do istnienia Fundacji Świętego Józefa, która stała się przejawem troski Kościoła w Polsce o dzieci i młodzież, a także osoby dotknięte wykorzystaniem seksualnym. Przejawy działalności Fundacji można było dostrzec w internecie, przeglądając jej profil na Facebooku oraz stronę internetową, a także uczestnicząc w organizowanych przez nią kursach, szkoleniach, spotkaniach czy warsztatach. Dzięki statutowi i regulaminowi Fundacji możliwe było przełamanie wielu stereotypów. Kwestie finansowe oraz poszczególne aktywności zostały transparentnie opisane, a wydatki szczegółowo rozliczone. Pomoc niesiona przez Fundację jest widoczna na wielu płaszczyznach. Jest to dowód, że instytucja powołana przez Konferencję Episkopatu Polski stanowi część systemu walki i prewencji wobec zjawiska wykorzystania seksualnego dzieci i młodzieży. Niniejsza prezentacja Fundacji z perspektywy historycznej, prawnej oraz społecznej nakreśliła obraz instytucji, która nie boi się wyzwań i doskonale radzi sobie z bolesną tematyką społeczną. Ponadto stworzyła ona mechanizm zwalczający zjawisko pedofili w Kościele, a coroczne plany Fundacji pokazywały, że opracowany przez nią system jest spójny, ponieważ takie działania, jak prewencja i współpraca z innymi podmiotami, przynoszą wymierne skutki. Bez wątplenia należy stwierdzić, że Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski troszczy się o najmłodszych i próbuje odbudować zaufanie ludzkie oraz przywrócić nadszarpnięty autorytet Kościoła w Polsce.

---

<sup>106</sup> *Ibidem.*

## Bibliografia

- Borowski P., *Komunikat Rzecznika Kurii Diecezjalnej Toruńskiej*, <https://diecezja-to.run.pl/Artykuly/View/2383/komunikat> (13.03.2020).
- Cioch H., *Istota fundacji kościelnych* [w:] *Divina et humana. Księga jubileuszowa w 65. rocznicę urodzin Księdza profesora Henryka Misztala*, red. A. Dębiński, W. Bar, P. Stanisław, Lublin 2001.
- D'Antonio M., *Grzechy śmiertelne. Przestępstwa seksualne i epoka skandalu w Kościele katolickim*, Warszawa 2018.
- Długosz D., *PiS wykorzystuje wszystkie wpadki w kampanii wyborczej? Co wyniknie z Campusu Polska Przyszłości*, 1.09.2021, <https://www.newsweek.pl/polska/polityka/campus-polska-przyszlosci-klopoty-nitrasy/by9rljc> (20.05.2022).
- Dohnalik J., *Oświadczenie delegata Biskupa Polowego ds. ochrony dzieci i młodzieży*, 20.09.2018, <https://cod.ignatianum.edu.pl/component/content/article/10-episkopatu/53-oświadczenie-delegata-biskupa-polowego-ds-ochrony--dzieci-i-młodzieży.html?Itemid=109> (29.01.2020).
- Frąckowiak J., *System prawa prywatnego* [w:] *Prawo cywilne – część ogólna*, t. I, Warszawa 2012.
- Fundacja „Nie lękajcie się”, *Raport Fundacji na temat pedofilii wraz z mapą popełnionych przestępstw nadużyć seksualnych przez duchownych*, [http://nielekajciesie.org.pl/wp-content/uploads/2019/03/Report\\_POLISH.pdf](http://nielekajciesie.org.pl/wp-content/uploads/2019/03/Report_POLISH.pdf) (13.06.2019).
- Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Historia*, <https://fsj.org.pl/historia> (23.05.2022).
- Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Misja*, <https://fsj.org.pl/misja> (20.05.2022).
- Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Raport roczny 2020. Ochrona małoletnich i pomoc pokrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym w Kościele w Polsce*, Warszawa 2020.
- Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Raport roczny za 2022 rok. Wyniki kwerendy dotyczącej wykorzystania seksualnego osób małoletnich. Zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2022*, Warszawa 2023.
- Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Raport za 2021: statystyki i działania Kościoła*, cz. II: *Wyniki kwerendy dotyczącej wykorzystania seksualnego osób małoletnich*, Warszawa 2021.
- Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Sprawozdanie za rok 2020*, <https://fsj.org.pl/sprawozdanie-za-rok-2020/> (8.06.2022).
- Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, *Sprawozdanie za rok 2021*, <https://fsj.org.pl/o-fundacji/sprawozdanie-za-rok-2021/> (8.06.2022).
- Galkowski T., *Pobożny zapis i pobożna fundacja*, „Prawo Kanoniczne” 2009, vol. 52, nr 3–4.
- Giansoldati F., *Demon w Watykanie. Legioniści Chrystusa i sprawa Maciela*, Warszawa 2018.
- Głowacka A., *Odpowiedzialność osób prawnych Kościoła katolickiego za czyny niedozwolone*, „Acta Erasmiana” 2015, nr 9.
- <http://www.krs-online.com.pl/fundacja-swietego-jozefa-krs-1600150.html> (27.07.2022).
- <https://mapakoscielnejpedofilii.pl/> (20.05.2022).
- <https://sekielscy.pl/artykuly/filmy-dokumentalne> (20.05.2022).
- <https://tvn24.pl/go/szukaj/36?q=czarno+na+bia%C5%82ym> (20.05.2022).
- [https://wiadomosci.onet.pl/swiat/makabryczne-odkrycie-w-irpieniu-ciala-dzieci-ze-sladami-gwal-tutur/973eygz?utm\\_source=onetsg\\_fb&utm\\_medium=social&utm\\_campaign=onetsg\\_fb\\_48h&fbclid=IwAR27ydSo\\_TUKMOXCMJuLmBeBQGaPGwzBZJ4BE1kW3oV5yFv1DBaKR1cm68](https://wiadomosci.onet.pl/swiat/makabryczne-odkrycie-w-irpieniu-ciala-dzieci-ze-sladami-gwal-tutur/973eygz?utm_source=onetsg_fb&utm_medium=social&utm_campaign=onetsg_fb_48h&fbclid=IwAR27ydSo_TUKMOXCMJuLmBeBQGaPGwzBZJ4BE1kW3oV5yFv1DBaKR1cm68) (14.06.2022).



- <https://www.facebook.com/124710467576327/photos/a.173934032653970/5288367371210585/> (14.06.2022).
- <https://www.facebook.com/FundacjaJozefa> (14.06.2022).
- <https://www.facebook.com/FundacjaJozefa/photos/a.106115547991513/378536654082733/> (14.06.2022).
- <https://www.facebook.com/FundacjaJozefa/photos/a.106115547991513/421378066465258/> (14.06.2022).
- <https://www.facebook.com/FundacjaJozefa/photos/a.106115547991513/442025497733848/> (14.06.2022).
- <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/853334,proces-o-odszkodowanie-za-pedofilie-diecezja-koszalinsko-kolobrzaska-zaplaci-200-tys-zl-odszkodowania.html> (27.07.2022).
- <https://www.rp.pl/kraj/art16263791-dzieciecy-dramat-za-krata-osrodka> (27.07.2022).
- <https://www.youtube.com/watch?v=KqH6BhgdOoY> (14.06.2022).
- <https://zgloskrzywde.pl/> (23.05.2022).
- Jeziernski J., *Zasady ochrony dzieci i młodzieży w praktyce wychowawczo-duszpasterskiej w Archidiecezji Gdańskiej*, 25.08.2020, Gdańsk 2020.
- Kamiński R., *Normy ochrony dzieci i młodzieży oraz zasady praktyk duszpasterskich w Diecezji Warszawsko-Praskiej*, Warszawa 2018.
- Kondek J., *W sprawie wykładni pojęcia „przy wykonywaniu czynności” na gruncie art. 430 k.c.*, „Forum Prawnicze” 2019, nr 1.
- Konferencja o ochronie małoletnich w praktyce diecezji płockiej*, 17.09.2018, <https://www.diecezjaplocka.pl/dla-wiernych/aktualnosci/2018/092018/konferencja-o-ochronie-maloletnich-w-praktyce-diecezji-plockiej> (27.01.2020).
- Lis W., *Odpowiedzialność kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez członków duchowieństwa* [w:] *(Nie)odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez osoby duchowne*, red. P. Sobczyk, Warszawa 2022.
- Łętowska E., *Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez księży*, „Państwo i Prawo” 2015, z. 3.
- Majer P., *Nowelizacja wytycznych*, <https://episkopat.pl/novelizacja-wytycznych-episkopatu/> (17.03.2020).
- Mezglewski A., *O nieistnieniu zasady odpowiedzialności zwierzchników kościelnych za szkody deliktowe wyrządzone przez zakonnego nauczyciela religii w oparciu o zobowiązania wynikające ze ślubów posłuszeństwa. Rozważania na tle wyroku z dnia 31 marca 2020 r. (II CSK124/19)* [w:] *(Nie)odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez osoby duchowne*, red. P. Sobczyk, Warszawa 2022, s.
- Mierzwa A., *Wybrane zagadnienia z prawa fundacyjnego*, „Kościół i Prawo” 1991, nr 9.
- Nestorowicz M., *Odpowiedzialność cywilna Kościoła katolickiego za molestowanie małoletnich przez księży (prawo USA i prawo polskie)*, „Przeгляд Sądowy” 2014, vol. 23, nr 1.
- Nowak A., Obirek S., *Gomora*, Warszawa 2021.
- Nowak A., Szewczyk-Nowak M., *Żeby nie było zgorzenia. Ofiary mają głos*, Warszawa 2021.
- Pietrzak H., *Odpowiedzialność odszkodowawcza kościelnych osób prawnych za czyny przestępne popełnione przez ich członków* [w:] *(Nie)odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez osoby duchowne*, red. P. Sobczyk, Warszawa 2022.
- Płatek M., *Jest odpowiedzialność cywilna Kościoła za księży*, <http://www.lex/czytaj/-artykul> (26.03.2013).
- Polak W., *Wytyczne dotyczące ochrony dzieci i młodzieży w archidiecezji gnieźnieńskiej*, 9.04.2019, Gniezno 2019.

- Radio Puls, *To jak to jest z tym „pilowaniem katolików”?* Nitras tłumaczy: *Taka jest wola Polaków*, 31.01.2022, <https://niezalezna.pl/428168-to-jak-to-jest-z-tym-pilowaniem-katolikon-nitras-tlumaczy-taka-jest-wola-polakow> (20.05.2022).
- Saj M., *Działania Kościoła w Polsce na rzecz ochrony małoletnich*, „Prawo Kanoniczne” 2020, vol. 63, nr 2.
- Skwierczyński M., *Prawne aspekty ustanowienia fundacji przez osobę prawną Kościoła katolickiego*, „Wrocławski Przegląd Teologiczny” 2018, vol. 26, z. 2.
- Smagliński I., *Stanowisko rzecznika biskupa pelplińskiego w sprawie nadużyć osób duchownych wobec dzieci*, 3.10.2018, <https://cod.ignatianum.edu.pl/component/content/article/10-episkopatu/99-stanowisko-rzecznika-biskupa-pelplińskiego-w-sprawie-nadużyć-osób-duchownych-wobec-dzieci.html-Itemid=109> (29.01.2020).
- Stępień M., *Pozycja prawna Konferencji Episkopatu Polski*, Łomża 2014.
- Śmigiel W., *Dekret ogólny dotyczący ochrony dzieci i młodzieży w Diecezji Toruńskiej*, 22.10.2019, „Kurenda” 2019, nr 27.
- Taczowska-Olszewska J., *Odpowiedzialność odszkodowawcza kościelnych osób prawnych za czyny przestępne popełnione przez ich członków. Uwagi na tle stosowania art. 430 Kodeksu cywilnego [w:] (Nie)odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny niedozwolone popełnione przez osoby duchowne*, red. P. Sobczyk, Warszawa 2022.
- Tyrawa J., *Zasady ochrony osób małoletnich i bezradnych w Diecezji Bydgoskiej*, Bydgoszcz 2019.
- Wojda T., Stepnowski J., Sawczuk P., *Wytyczne dotyczące ochrony dzieci i młodzieży w Metropolii Białostockiej*, 1.07.2020, Białystok 2020.
- Żak A., *Centrum Ochrony Dziecka na rzecz ochrony małoletnich przed wykorzystywaniem seksualnym przez niektórych duchownych*, <https://episkopat.pl/centrum-ochrony-dziecka-na-rzecz-ochrony-maloletnich-przed-wykorzystywaniem-seksualnym-przez-niektorych-duchownych/> (14.03.2020).

## Streszczenie

Opracowane studium zaprezentowało powstanie i działalność Fundacji Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski. Inicjatywa podjęta przez polskich biskupów miała na celu nieść pomoc ofiarom wykorzystania seksualnego przez osoby duchowne posługujące w Kościele katolickim w Polsce. Stworzono narrację, z której wyłania się obraz, dzięki któremu czytelnik będzie mógł zapoznać się z przyczynami i procesem powstania Fundacji oraz z różnymi obszarami jej działalności. W tym celu posłużono się źródłami, do których należy zaliczyć: akt notarialny, statut oraz regulamin, raporty i sprawozdania Fundacji, a także aplikację Facebook, literaturę polską i zagraniczną z zakresu nauk prawnych i kanonistyki. Całościowy obraz został stworzony dzięki zastosowaniu różnych metod badawczych, m.in. dogmatyczno-prawnej, historyczno-prawnej, filologicznej. Stworzone studium w małym stopniu uzupełniło lukę badawczą w tym obszarze. Powyższy artykuł pełni różne funkcje: apologetyczną, prewencyjno-pedagogiczną, edukacyjną i informacyjną. Zaprezentowane badania mogą stanowić inspirację dla innych, m.in. potencjalnych fundatorów, członków i pracowników Fundacji oraz badaczy, których zainteresowała przedstawiona tematyka.

*Słowa kluczowe:* Kościół katolicki w Polsce, Konferencja Episkopatu Polski, Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, wykorzystanie seksualne dzieci i młodzieży, osoby niepełnosprawne, osoby duchowne

# **ESTABLISHMENT AND ACTIVITIES OF THE SAINT JOSEPH FOUNDATION OF THE POLISH BISHOPS' CONFERENCE – THE RESPONSE OF THE CATHOLIC CHURCH IN POLAND TO THE PHENOMENON OF SEXUAL ABUSE OF MINORS**

## **Summary**

The study presented the creation and activities of the Saint Joseph Foundation of the Polish Bishops' Conference. The initiative taken by the Polish bishops was intended to provide assistance to victims of sexual abuse by clergy serving in the Catholic Church in Poland. A narrative has been created from which a picture emerges from which the reader will be able to learn about the causes and process of the establishment of the Foundation and the various areas of its activities and functioning. To this end, the following sources were used: the notarial deed, the statutes and bylaws, reports and statements of the Foundation, as well as the Facebook application, Polish and foreign literature in the field of legal sciences and canon studies. The overall picture has been created through the application of various research methods, including dogmatic-legal, historical-legal, philological. The study created has filled the research gap in this area to a small extent. The above article fulfils various functions: apologetic, preventive and informative. The presented research can serve as an inspiration for others, including potential funders, members and staff of the Foundation, as well as researchers who are interested in the presented topics.

*Keywords:* The Catholic Church in Poland, the Polish Episcopal Conference, the Saint Joseph Foundation, the Polish Episcopal Conference, sexual abuse children and youth, disabled people, clergy